

การสร้างเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศีล 5 Making the Living Standard of Communities in Thai Society According to Five Precept

พิชิต ปุริมาต, พรเศรษฐิ วุฒิปัญญาอิสกุล, ไพวรรณ ปุริมาต

Pichit Purimart, Pornsetthi Wuthpanyakul, Phaiwan Purimart

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakornrajasima Campus

E-mail: pichitpuri2@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศีล 5 2) เพื่อวิเคราะห์เชิงยืนยันองค์ประกอบหลักศีล 5 สำหรับสร้างเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศีล 5 และ 3) เพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลัก ศีล 5 ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธีด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกลุ่มจากประชากร จำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) วิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล จำนวน 24 รูป/คน ด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศีล 5 มีวิถีชุมชนดำรงวัฒนธรรมของตนเองไว้การเปลี่ยนแปลงตามวัฒนธรรมภายนอกน้อยเมื่อเทียบกับหมู่บ้านภายนอกที่มีได้ดำเนินชีวิตตามหลักศีล 5 ทั้งนี้เพราะความต้องการของสมาชิกชุมชนหมู่บ้านศีล 5 อาศัยปัจจัยต่างๆเฉพาะจำเป็นต่อการดำรงชีวิตเท่าที่ตนเองจะสามารถหาได้ แนวทางดำเนินชีวิตมาจากการส่งต่อองค์ความรู้ การศึกษาของสมาชิกชุมชน เป็นองค์ความรู้ภายนอกชุมชนและองค์ความรู้ที่บรรพบุรุษในชุมชนสะสมไว้ การสื่อสารคมนาคม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การนำมาเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป การปรับเปลี่ยนการประดิษฐ์ในชุมชน

2. วิเคราะห์เชิงยืนยันองค์ประกอบหลักศีล 5 สำหรับสร้างเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศีล 5 ผลการวิเคราะห์ยืนยันองค์ประกอบหลักศีล 5 ปรากฏว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งพิจารณาจากค่าไคสแควร์ มีค่าเท่ากับ 3.71 ค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.29 ที่องศาอิสระเท่ากับ 3 น้ำหนัก

องค์ประกอบของมาตรฐานมีค่าเป็น + อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทุกตัว มาตรฐานที่มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ศิลข้อที่ 1 กับศิลปะข้อที่ 4 แสดงถึงพฤติกรรมการมีศิลปะและไม่ศิลปะ มิใช่การเปิดเป็นผู้อื่น และผู้ตรงไปตรงมา รองลงมาคือ ศิลข้อที่ 2 และต่ำสุดคือศิลปะข้อที่ 5 เนื่องจากสังคมส่วนหนึ่งมองว่าการดื่มสุรา หรือดื่มของมึนเมา หากไม่เมาถือว่าไม่ผิดศิลปะ อีกทั้งการดื่มสุรายังมีผลต่อการบำรุงดูแลสุขภาพเป็นอายุวัฒนะ ผลค่าน้ำหนักอยู่ในระดับต่ำตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติ

3. สร้างเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศิลปะ 5 จากการศึกษาวิถีชุมชนดำรงวัฒนธรรมของตนเองไว้การเปลี่ยนแปลงตามวัฒนธรรมภายนอกน้อย เมื่อเทียบกับหมู่บ้านภายนอกที่มีได้ดำเนินชีวิตตามหลักศิลปะ 5 ซึ่งมีเป้าหมายอยู่ 3 ประการ 1) ตนเองมีความสุข 2) สังคมมีความสุข 3) เศรษฐกิจมั่นคงพึ่งตนเองได้

คำสำคัญ: เกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิต, ศิล 5

Abstract

The objective of this research were: 1) To study the lifestyle of the community in Thailand under the five precepts 2) Analysis confirmed the main elements for the benchmark five precepts the life of the community in Thailand, according to the precepts and five. 3) To create a living standard of the communities in Thailand under the five precepts. Methodology of research combined with quantitative research and qualitative research. The quantitative data collection questionnaire among a population of 400 analyzed with descriptive statistics by percentage, average, standard deviation. And element analysis (Factor Analysis) of research data received from the image data of 24 persons with a structured interview.

The findings could be summarized as follows:

1. lifestyle community in Thailand under the five precepts as their own culture as a lifestyle change as opposed to a culture outside the village nor the outside following the five precepts because the needs of the community, five factors in particular are essential to life as they can find the lifestyle of forward knowledge. Members of the community Knowledge outside the community and ancestral knowledge accumulated in the community.

2. The analysis confirmed the five main precepts for creating a standard of life of the communities in Thailand under the five precepts and

principal components analysis confirmed that the model is consistent with the empirical data are considered in good standing. This is based on chi-square is equal to the probability of 3.71 to 0.29 degrees of freedom equal to the weight of three elements: the value is significant at 0.05 level all standards. weighing the most is the one with the precepts No. 4 shows the behavior is unethical and is not canon. There are not hurting others and frankly, followed by the sacrament of the 2nd and the 5th lowest was baptized as a part of society that drinking alcohol, or drink alcohol If a drunk is not wrong. The alcohol also affects the maintenance of a healthy longevity. The result is low weight, according to a review of the practice.

3. The standard of living of communities in Thailand under the five precepts. The education community as a way of their own culture into the culture outside the village, less than a third following the five precepts. The aims are three reasons: 1. they are happy 2. Economic 3. Social enjoyed stable self-reliant.

Keywords: Living Standard, Five Precept

1. บทนำ

ความขัดแย้งในสังคมไทยในอดีตมีมาเรื่อย ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งระหว่างชนชั้น นำที่ยุติลงด้วยการเปลี่ยนแปลงการปกครองในวันที่ 24 มิ.ย. 2475 หลังจากนั้นก็เกิดความขัดแย้งเชิงอุดมการณ์ระหว่างรัฐไทยกับพรรคคอมมิวนิสต์ แห่งประเทศไทยตั้งแต่ปี 2492-2525 ซึ่งสิ้นสุดลงด้วยนโยบายการให้อภัย ตามคำสั่งที่ 66/2523 ต่อมาก็เป็นความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลเผด็จการกับกระแสเรียกร้องประชาธิปไตยของประชาชน อันก่อให้เกิดเหตุการณ์ 14 ตุลา 2516 และพฤษภาทมิฬ 2535 (บรรศักดิ์ อูวรรณโณ, 12/03/2559) ความขัดแย้งที่ผ่านมาในประวัติศาสตร์ ยังไม่ได้มีความรุนแรงเท่าความขัดแย้งทางการเมืองยืดเยื้อ เรื้อรัง ในขณะนี้ ที่เริ่มต้นเมื่อปลายปี 2548 และพัฒนามาเป็นความขัดแย้งระหว่าง กลุ่มความคิดเห็นทางการเมืองสองกลุ่มอยู่จนถึงทุกวันนี้ แนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การจัดการด้วยสันติวิธี ความขัดแย้งทางเพศมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตของทุกคน จากปัญหาทางเพศที่เกิดขึ้น นั้น มีสาเหตุส่วนใหญ่ที่สำคัญ ได้แก่ ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเพศ หรือได้รับความรู้ในการแก้ปัญหาที่ไม่ถูกต้อง

ความขัดแย้ง ความสูญเสียเกิดจากการดื่มสุรา ยอดรวมการเกิดอุบัติเหตุสะสม ตลอด 5 วัน ตั้งแต่วันที่ 29 ธันวาคม 2558 ถึงวันที่ 2 มกราคม 2559 มียอดรวม 2,753 ครั้ง

ผู้เสียชีวิตรวม 292 ราย ผู้บาดเจ็บรวม 2,855 ราย สาเหตุหลักยังเป็นเมาสุรา ร้อยละ 23.08 ขับรถเร็วเกินกำหนด ร้อยละ 15.98 โดยรถจักรยานยนต์ ยังครองอันดับหนึ่งที่เกิดอุบัติเหตุ ร้อยละ 83.41 ขับรถเร็วเกินกำหนด ร้อยละ 15.98 โดยรถจักรยานยนต์ ยังครองอันดับหนึ่งที่เกิดอุบัติเหตุ ร้อยละ 83.41 รถปิกอัพ ร้อยละ 72.41 เกิดบนถนนกรมทางหลวงมากที่สุด ร้อยละ 37.35 โดยจังหวัดที่เกิดอุบัติเหตุสะสมสูงสุด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ 108 ครั้ง จังหวัดที่มีผู้เสียชีวิตสะสมสูงสุด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา 12 ราย จังหวัดที่มีผู้บาดเจ็บสะสมสูงสุด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ 108 คน ส่วนจังหวัดที่ไม่มีผู้เสียชีวิต มี 7 จังหวัด คือ จังหวัดตรัง จังหวัดพังงา จังหวัดแพร่ จังหวัดระนอง จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดสุโขทัย (ชาญเชาว์ ไชยานุกิจ, 12/03/2559)

ผู้ที่ดื่มสุราเรื้อรังจะมีอายุเฉลี่ยสั้นลง 10-14 ปี แต่ถ้าดื่มตามกำหนดอายุเฉลี่ยจะยาวกว่าคนที่ไม่ได้ดื่ม โดยเฉพาะเมื่อเริ่มดื่มเมื่อมีปัจจัยเสี่ยงต่อโรคหัวใจ บางคนแนะนำให้ดื่มหลังอายุ 60 ปี ถ้าได้ดื่มเกินขนาดอาจจะทำให้เสียชีวิต หากคุณดื่มสุราเป็นประจำมากเกินไป อาจจะก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ การลดความขัดแย้งในสังคมไทย ลดผลกระทบในสังคมไทยที่เกิดจากการดื่มสุรา มีการณรงค์งดดื่มสุราเพื่อให้ชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการงดเหล้า และประสบการณ์งดเหล้าของคนต้นแบบในชุมชนที่ประสบความสำเร็จ และเปลี่ยนเป็นคนใหม่จากการเลิกเหล้า งดเหล้าครบสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พระราชู่ออกพระราช...ชุมชนคนสู้เหล้า ซึ่งได้ผลในระดับหนึ่ง และแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เพียงบางส่วน ทั้งนี้เป็นสุราเป็นเพียงสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความผิดปกติในสังคมไทย สาเหตุหลักที่ทำให้สังคมไทยผิดปกติไปจากการดำรงชีวิต ความสุข ความมั่งคั่งในทรัพย์สิน การพัฒนาสังคมมีสาเหตุมาจากประชาชนในชุมชนละเมิดศีล 5 ศีล 5 จึงเป็นตัวแปรต้นเหตุที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่สุขสงบหรือล่มสลายในชุมชน และความรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติ การประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ของชุมชนต่างกัน

การดำเนินชีวิตของบุคคล โดยที่ลักษณะของพฤติกรรมต่างๆจะเป็นตัวบ่งบอกถึงรูปแบบการดำเนินชีวิต แต่ละแบบพฤติกรรมในการเข้าสังคม ในการบริโภค ในการหาความบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจใช้เวลาว่าง และการแต่งตัว ล้วนเป็นส่วนประกอบของรูปแบบการดำเนินชีวิต รูปแบบการดำเนินชีวิตจะถูกดำเนินเป็น อุปนิสัย เป็นวิธีประจำที่กระทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งดำเนินชีวิตไปตามกระแสของกิเลสหรือกระแสนิยมที่ส่งเสริมสร้างกระแสบริโภคนิยม กระตุ้นให้เกิดความอยาก ความขัดแย้งและช่วงชิง นำไปสู่การละเมิดศีล 5 ส่งผลให้สังคมไม่ปกติสุข และเมื่อกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของบุคคลในชุมชนจะช่วยให้ชุมชนวิเคราะห์ตนเองได้ (พุทธทาสภิกขุ, 2539: 41)

ศีล 5 คือการดำเนินชีวิต หลักความประพฤติ ที่ช่วยให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข ข้อประพฤติ ปฏิบัติ ศีลธรรม หรือกฎศีลธรรม จริยะ (หรือ จริยธรรม) อันประเสริฐ เรียกว่า พรหมจริยะ (พรหมจริยธรรม หรือ พรหมจรรย์) แปลว่า ความประพฤติอันประเสริฐ

หรือ การดำเนินชีวิตอย่างประเสริฐ เป็นมนุษย์สมบูรณ์ดำเนินชีวิตอันดีงามตามอุดมคติเท่าที่มนุษย์จะพึงประพฤติและดำเนินไปถึงได้ นำไปสู่กระบวนการพัฒนาคนที่สมบูรณ์ตามมรรคมีองค์ 8 หรือ ศีล สมาธิ ปัญญา และการรักษาศีล 5 หากหมู่บ้านรักษาศีล 5 ได้ทุกคน จะส่งผลให้สังคมเป็นสุข โดยเกณฑ์ความสำเร็จคิดเป็นร้อยละร้อย นำไปสู่ต้นแบบเพื่อประเมินหมู่บ้านการประเมินหมู่บ้านศีล 5 อื่น ๆ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชน

หมู่บ้านรักษาศีล 5 และโรงเรียนรักษาศีล 5 ตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จ.สระบุรี โดยสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ กล่าวว่า ศีล 5 เป็นหลักประกันสังคมได้เป็นอย่างดี หากหมู่บ้านใดนำไปปฏิบัติได้จะเกิดความสงบสุข และจะส่งผลยังประเทศให้เกิดความสงบสุข ไม่ต้องทุกข์เดือดร้อน การดำเนินการหมู่บ้านศีล 5 นั้น มีการมอบป้ายประกาศอย่างเป็นทางการที่จังหวัดสระบุรีเป็นแห่งแรก และขณะนี้ในหลายจังหวัดเริ่มดำเนินการแล้ว เช่น ลพบุรี สระแก้ว แพร่ นครสวรรค์ ตาก อุทัยธานี อุตรดิตถ์ สุโขทัย ขณะเดียวกันคณะสงฆ์ในแต่ละจังหวัดควรนำไปปฏิบัติด้วย โดยเริ่มจากร้อยละ 50 ของแต่ละหมู่บ้าน เพราะการดำเนินการโครงการนี้หากจังหวัดใดสามารถดำเนินการได้จนประสบความสำเร็จก็จะส่งผลให้เกิดความสงบสุขยังจังหวัดนั้น และสุดท้ายจะทำให้ประเทศชาติสงบสุขด้วย

เกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน อย่างน้อยต้องมีศีล 5 มีธรรมจริยาพร้อม ทั้งกาย ทางวาจา และทางใจ โดยเกณฑ์มาตรฐานเบื้องต้นที่ได้ชื่อว่าเป็นคนมีศีลธรรมมีตัวชี้วัด คือ เว้นจากปาณาติบาต ละเว้นการฆ่าการสังหาร ไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย เว้นจากอกุศลนาทาน ละเว้นการลักขโมยเบียดบังแย่งชิงไม่ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน เว้นจากการเมสุมิจฉาจาร ละเว้นการประพฤติดินาม ไม่ประทุษร้ายต่อของรักของหวงแหน อันเป็นการทำลายเกียรติภูมิและจิตใจ ตลอดจนทำวงศ์ตระกูลของเขาให้สับสน และเว้นจากสุราเมรัย ไม่เสพเครื่องดองของมีเมาสิ่งเสพติดอันเป็นเหตุให้เกิดความประมาทหวั่นไหว ก่อความเสียหายผิดพลาดเพราะขาดสติ เช่น ทำให้เกิดอุบัติเหตุ แม้อย่างน้อยก็เป็นผู้คุกคามต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยของผู้ร่วมสังคม

ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ต้องการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ เพราะความไม่สงบของบ้านเมืองที่ผ่านมา ทั้งจากปัญหาด้านอาชญากรรม การกระทำผิดกฎหมาย การแตกแยกทางความคิด การทุจริตคอร์รัปชัน ล้วนเกิดจากการขาดสติ จิตสำนึก ศีลธรรม และคุณธรรม การกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของชุมชนด้วยใช้ศีลเป็นเกณฑ์ เพื่อให้เกิดการสร้างเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

จากความสำคัญดังกล่าว คณะผู้วิจัย จึงสนใจที่จะศึกษาถึงการสร้างเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลัก ศีล 5 โดยจะศึกษาการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศีล 5 วิเคราะห์เชิงยืนยันองค์ประกอบหลักศีล 5 สำหรับสร้างเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศีล 5 และสร้างเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลัก ศีล 5 ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศีล 5
2. เพื่อวิเคราะห์เชิงยืนยันองค์ประกอบหลักศีล 5 สำหรับสร้างเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศีล 5
3. เพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลัก ศีล 5

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยด้วยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ตามลักษณะการศึกษารวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังนี้

1) วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้การวิจัยเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อพิจารณาถึงประเด็นของการสร้างเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศีล 5

2) วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การวิจัยแบบสำรวจ (survey research) โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลาเดียว (cross-sectional design) และใช้ข้อมูลของตัวอย่างแต่ละคน (individual) เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1) ประชากร ได้แก่

(1) ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้ประชาชนที่สมัครเข้าร่วมโครงการหมู่บ้าน ศีล 5 จำนวน 243,585 คน ข้อมูล ณ วันที่ 2 ตุลาคม 2558

(2) กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่สมัครเข้าร่วมโครงการหมู่บ้านศีล 5 ได้มาโดยได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางหาไร ยามาเน่ (Yamane) (สุวรรีย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546: 129-130) จำนวน 400 คน จาก 4 หมู่บ้าน 4 จังหวัด 4 ภาค จังหวัดละ 100 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling)

2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

(1) ตัวแทนฝ่ายฆราวาสระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดลำพูน จังหวัดขอนแก่น จังหวัดลพบุรี และจังหวัดกระบี่ จำนวน 4 คน

(2) ตัวแทนฝ่ายคณะสงฆ์ระดับจังหวัด ได้แก่ เจ้าคณะจังหวัด จังหวัดลำพูน จังหวัดขอนแก่น จังหวัดลพบุรี และจังหวัดกระบี่ จำนวน 4 รูป

(3) ตัวแทนคณะกรรมการระดับอำเภอฝ่ายฆราวาส จังหวัดลำพูน จังหวัดขอนแก่น จังหวัดลพบุรี และจังหวัดกระบี่ จำนวน 4 คน

(4) ตัวแทนคณะกรรมการระดับอำเภอฝ่ายคณะสงฆ์ จังหวัดลำพูน จังหวัดขอนแก่น จังหวัดลพบุรี และจังหวัดกระบี่ จำนวน 4 รูป

(5) ตัวแทนองค์กรภาครัฐและเอกชน คณะสงฆ์ที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านศีล 5 จังหวัดลำพูน จังหวัดขอนแก่น จังหวัดลพบุรี และจังหวัดกระบี่ จำนวน 8 รูป/คน

รวมทั้งสิ้น จำนวน 24 รูป/คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ** ผู้วิจัยจะใช้เครื่องมือสำรวจข้อมูลเชิงประจักษ์และสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และแบบสังเกต ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของเนื้อหาการวิจัยและวิเคราะห์สาระสำคัญจากนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการแล้วได้ร่างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

2) **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ** ผู้วิจัยจะใช้แบบสอบถามโดยการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพมีขั้นตอนดังนี้

1) **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)** โดยการรวบรวมจากหนังสืออ้างอิงทางพระพุทธศาสนาต่าง ๆ จากพระไตรปิฎก (ภาษาบาลี) ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐, พระไตรปิฎก (ภาษาไทย) ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ

2) **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)** โดยการรวบรวมจากหนังสือ วารสาร บทความงานวิจัยเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนข้อมูลทางสถิติที่รวบรวมโดยหน่วยงานราชการหรือสถาบันการศึกษาและแหล่งข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับ

ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การสัมภาษณ์ (Interview)

การวิจัยครั้งนี้ ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้ประชาชนที่สมัครเข้าร่วมโครงการหมู่บ้าน ศีล 5 43,585 คน ข้อมูล ณ วันที่ 2 ตุลาคม 2558

2. กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่สมัครเข้าร่วมโครงการหมู่บ้านศีล 5 จำนวน 400 คน
ในงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ตรงตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการแจกแบบสอบถาม

2) นำส่งหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงประชาชนที่สมัครเข้าร่วมโครงการหมู่บ้านศีล 5 ที่เกี่ยวข้องเพื่อขอแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และดำเนินการแจกและรับกลับคืนด้วยตนเอง

4) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่รับกลับมาแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และ 2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบแก่นสาระ (ศิริพร จิรวัฒน์กุล, 2552: 106) อรรถาธิบายและพรรณนาความ วิเคราะห์ลักษณะปัญหาจากเอกสาร จากการสัมภาษณ์ และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 1) รวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง 2) จัดลำดับข้อมูล 3) จากการสัมภาษณ์ 4) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็น 5) สรุปผลการวิจัย

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

หลังจากได้รับแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปทำการตรวจสอบความถูกต้อง การลงรหัส และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อทำการคำนวณค่าสถิติต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์การนำเสนอและสรุปผลการวิจัย

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) สำหรับความคิดเห็นที่มีต่อการสร้างเกณฑ์มาตรฐานดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศีล 5 ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละหัวข้อคำถามในแบบสอบถาม

4. สรุปผลการวิจัย

1. การดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศีล 5

1) การดำเนินชีวิตของชุมชนตามวิถีพุทธวัฒนธรรม

การดำเนินชีวิตของชุมชนตามวิถีพุทธวัฒนธรรมของสังคมไทยย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพราะความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด แต่การเปลี่ยนแปลงจะ

เร็วหรือช้าขึ้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มาเกี่ยวข้อง เช่น ระดับการศึกษาของคนในสังคม การสื่อสารคมนาคม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การนำมาเปลี่ยนแปลง การค้นพบ การประดิษฐ์ การขัดแย้ง การแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทั้งที่เป็นวัตถุและไม่ใช่วัตถุเปลี่ยนแปลง ปัญหาที่ชุมชนประสบอยู่ ความต้องการจะปรับปรุงวิถีชีวิตของตนเองและครอบครัวให้มีสภาพดีขึ้นกว่าเดิม การรับเอาแบบอย่างความเป็นอยู่ในเรื่องอาหารการกิน การแต่งกาย การพักผ่อนหย่อนใจ ฯลฯ ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของชุมชนปรับเปลี่ยนตลอดเวลาให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เช่น การแต่งกายตามยุคสมัยใหม่ และเด็กไทยนั้นได้รับอิทธิพลการแต่งตัวแบบเด็กญี่ปุ่นและเกาหลีนั้น ทำให้นั้นเกิดการเลียนแบบและพยายามทำตัวให้เหมือนเด็กญี่ปุ่นและเกาหลี เนื่องจากเกิดจากการเทียบทางวัฒนธรรม และต้องการเป็นในแบบที่เชื่อว่าอยู่ในวัฒนธรรมที่มีขั้นขั้นที่สูงกว่า แต่ในความเป็นจริงแล้วการแต่งตัวของเด็กญี่ปุ่นและเกาหลีที่อยู่ในประเทศของตนแบบนั้นจริง ๆ นั้นมีการแต่งตัวที่มีสไตล์การแต่งตัวที่หลากหลายมากกว่าที่เด็กไทยประเทศไทยบริโภคมามาก การที่เด็กไทยรับสไตล์การแต่งตัวมานั้น ยังถือว่าน้อยอยู่ในตอนนี้ เป็นแค่เพียงการเลียนแบบเฉพาะบางส่วน

การดำเนินชีวิตของชุมชนตามวิถีวัฒนธรรมของสังคมไทย มองด้านวัตถุแล้วเหมือนกับชุมชนมีความเจริญรุ่งเรือง สมาชิกมีความสุข มีรายได้เพียงพอต่อรายจ่าย แต่ความเป็นจริงที่ซ่อนอยู่สมาชิกในชุมชนต้องดิ้นรนแสวงหาวัตถุไม่สิ้นสุด ความสุขเพียงเล็กน้อยแลกกับความทุกข์มากมายเท่าตัว รายรับไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความไม่เป็นชุมชนซ่อนอยู่ในชุมชน ความกลัว ความวาทะแวง ปัญหาเกิดต่อเนื่อง ชุมชนไม่สงบสุข

2) การดำเนินชีวิตของชุมชนตามหลักศีล 5

การดำเนินชีวิตของชุมชนตามหลักศีล 5 หมู่บ้านต้นแบบ มีวิถีชุมชนดำรงวัฒนธรรมของตนเองไว้การเปลี่ยนแปลงตามวัฒนธรรมภายนอกน้อยเมื่อเทียบกับหมู่บ้านภายนอกที่มีได้ดำเนินชีวิตตามหลักศีล 5 ทั้งนี้เพราะความต้องการของสมาชิกชุมชนหมู่บ้านศีล 5 อาศัยปัจจัยต่างๆเฉพาะจำเป็นต่อการดำรงชีวิตเท่าที่ตนเองจะสามารถหาได้ แนวทางดำเนินชีวิตมาจากการส่งต่อองค์ความรู้ การศึกษาของสมาชิกชุมชน เป็นองค์ความรู้ภายนอกชุมชนและองค์ความรู้ที่บรรพบุรุษในชุมชนสะสมไว้ การสื่อสารคมนาคม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การนำมาเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป

การปรับเปลี่ยนการประดิษฐ์ในชุมชน เช่น บ้าน วัด สถานที่สำคัญในชุมชน เป็นต้น มีการปรับเปลี่ยนปลูกสร้างอย่างช้า ๆ ความขัดแย้ง การแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เน้นแก้ปัญหาที่ชุมชนประสบอยู่ ความต้องการจะปรับปรุงวิถีชีวิตของตนเองและครอบครัวให้มีสภาพดีขึ้นกว่าเดิม การรับเอาแบบอย่างความเป็นอยู่ในเรื่องอาหารการกิน การแต่งกาย การพักผ่อนหย่อนใจ ฯลฯ ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของชุมชนแบบพึ่งพาตนเอง พึ่งพาทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน พึ่งพาทรัพยากรภายนอกเท่าที่จำเป็น

การดำเนินชีวิตตามหลักศีล 5 การสมาทานรักษาศีลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การเปล่งวาจารับศีลเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา ก่อนถวายอาหารพระสงฆ์ การเปล่งวาจารับศีลในวันพระ การสวดมนต์เช้าเย็นที่บ้าน ที่วัดในทุกวันจนกลายเป็นวัฒนธรรมชุมชน บางหมู่บ้านนวดสวดมนต์วันพระหรือวันอาทิตย์ การปฏิบัติธรรมในวันเป็นการปฏิบัติตามคำสอนของพระสงฆ์ งดอาหารปรุงด้วยเนื้อสัตว์ แต่บางหมู่บ้านยังคงบริโภคเนื้อสัตว์แต่ไม่เบียดเบียนชีวิตเพื่อนมนุษย์ งดเว้นการกระทำที่ละเมิดศีลถือเป็นการปฏิบัติธรรมตามวิถีชาวบ้าน สำหรับการปฏิบัติธรรมในรูปแบบการศีล 8 การปฏิบัติกรรมฐานเน้นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน เติมน้ำจืดเป็น 15 นาที แล้วแผ่เมตตา ส่วนมากเป็นเด็กเยาวชนมาร่วมโดยเฉพาะระดับประถมศึกษา อนึ่งการดำเนินชีวิตตามหลักศีล 5 การประยุกต์หลักศีล 5 กับการดำเนินชีวิตประจำวัน อาศัยพระสงฆ์เป็นกลไกหลัก เป็นศูนย์กลางของกิจกรรมต่าง ๆ ชักชวนหน่วยงานราชการเข้ามาสนับสนุนโครงการภายในหมู่ ทั้งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของพระสงฆ์ กิจกรรมโครงการของหน่วยงานราชการ หมู่บ้านรักษาศีล 5 คณะสงฆ์ชาวบ้านความร่วมมือกับทางคณะสงฆ์และราชการ

2. วิเคราะห์เชิงยืนยันองค์ประกอบหลักศีล 5 สำหรับสร้างเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศีล 5

ผลการวิเคราะห์ยืนยันองค์ประกอบหลักศีล 5 ปรากฏว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งพิจารณาจากค่าไคสแควร์ มีค่าเท่ากับ 3.71 ค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.29 ที่องศาอิสระเท่ากับ 3 น้ำหนักองค์ประกอบของมาตรฐานมีค่าเป็น + อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทุกตัว มาตรฐานที่มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ศีลข้อที่ 1 กับศีลข้อที่ 4 แสดงถึงพฤติกรรมการมีศีลและไม่มีศีล มิใช่การเบียดเบียนผู้อื่น และผู้ตรงไปตรงมา รองลงมาคือ ศีลข้อที่ 2 และต่ำสุดคือศีลข้อที่ 5 เนื่องจากสังคมส่วนหนึ่งมองว่าการดื่มสุรา หรือดื่มของมึนเมา หากไม่เมาถือว่าไม่ผิดศีล อีกทั้งการดื่มสุรายังมีผลต่อการบำรุงดูแลสุขภาพเป็นอายุวัฒนะ ผลค่าน้ำหนักอยู่ในระดับต่ำตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติ

รูปองค์ประกอบเชิงยืนยันแสดงศีล 5 มีองค์ประกอบอย่างน้อย 5 ข้อ สอดคล้องกับหลักการทางพุทธศาสนา ศีลเป็นข้อปฏิบัติอย่างหนึ่งของพุทธศาสนา มุ่งหมายให้ผู้ปฏิบัติดำรงปกติในสังคมมนุษย์ ศีล 5 เป็นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน พระพุทธศาสนาสอนให้ปฏิบัติเป็นนิจ ไม่ว่าใครจะอยู่ในเพศภาวะอย่างไรก็ตาม คือ เบญจศีล หรือศีล 5 แม้ผู้ตอบจะมีอายุต่ำกว่า 20 ก็ยืนยันองค์ประกอบศีลทั้ง 5 ข้อ ได้แก่ ศีลข้อ 1 ปาณาติปาตา เวรมณี ศีลข้อ 2 อทินนาทานา เวรมณี ศีลข้อ 3 กาเมสุมิฉฉาจารา เวรมณี ศีลข้อ 4 มุสาวาหา เวรมณี ศีลข้อ 5 สุราเมรัยมชชปมาทฏฐานา เวรมณี

การดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศีล 5 มีการปฏิบัติตามหลักศีลข้อ 1 ปาณาติปาตา เวรมณี เว้นจากการฆ่าสัตว์ ศีลข้อ 2 อทินนาทานา เวรมณี เว้นจากการลักทรัพย์ ศีลข้อ 3 กาเมสุมิฉฉาจารา เวรมณี เว้นจากการประพฤติดิฉินในกาม ศีลข้อ 4 มุสาวา

ทา เวมณี เว้นจากการพูดเท็จ ศีลข้อ 5 สุราเมรยมชชปมาทภูฐานา เวมณี เว้นจากการดื่ม น้ำเมา สิ่งเสพติด มีผลต่อการดำรงชีวิตชุมชนศีล 5 ได้แก่ 1. ผู้ปฏิบัติมีความสุข 2. สังคมมีความสุข 3. เศรษฐกิจมั่นคงพึ่งตนเองได้ ซึ่งสามารถนำมาสร้างเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชนศีล 5 ได้ ทั้งนี้เพราะการดำเนินชีวิตตามหลักศีล 5 มีความสำคัญมาก ศีล 5 เป็น ธรรมะคุ้มครองผู้ปฏิบัติให้มีความสุข ส่งผลต่อการสร้างชุมชนให้มีสันติภาพ อยู่เย็นเป็นสุข ร่วมกัน ไม่มีการเบียดเบียนทำให้ตนเองหรือผู้อื่นเดือดร้อนทั้งกายและใจ

3. สร้างเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลัก ศีล 5

การสร้างเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศีล 5 ผู้วิจัย ได้นำข้อมูลการดำเนินชีวิตของชุมชนตามหลักศีล 5 หมู่บ้านต้นแบบ ได้แก่ บ้านพระพุทธรูปห้วยต้ม ตำบล นาทราย อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน บ้านเสียว ตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น บ้านทุ่งท่าช้าง ตำบลทุ่งท่าช้าง อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี บ้านลำทับ ตำบลลำทับ อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่ จากการศึกษาวิถีชุมชนดำรงวัฒนธรรมของตนเองไว้ การเปลี่ยนแปลงตามวัฒนธรรมภายนอกน้อยเมื่อเทียบกับหมู่บ้านภายนอกที่ได้ดำเนินชีวิตตามหลักศีล 5 ซึ่งมีเป้าหมายอยู่ 3 ประการ 1. ตนเองมีความสุข 2. สังคมมีความสุข 3. เศรษฐกิจมั่นคงพึ่งตนเองได้

องค์ประกอบเป้าหมายศีล 5

องค์ประกอบเป้าหมายศีล 5 เป็นเป้าหมายของการดำเนินชีวิตของสังคมไทยตาม หลักการศีล 5 ซึ่งการดำเนินชีวิตตามหลักการของหมู่บ้านศีล 5 สมาชิกในชุมชนต้องปฏิบัติตาม หลักการของศีลทั้ง 5 ให้ครบ มีองค์ประกอบดังนี้

ศีลข้อ 1 ปาณาติปาตา เวมณี (สิกขาปทสมาธิยามิ) เว้นจากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตทั้ง ปวง รวมถึงการทำร้ายสัตว์ หรือมนุษย์ด้วย

ศีลข้อ 2 อทินนาทานา เวมณี (สิกขาปทสมาธิยามิ) เว้นจากการลักทรัพย์ เอา สิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้ รวมถึงการเบียดบัง ฉ้อราษฎร์บังหลวง เอาเปรียบคนอื่นด้วย

ศีลข้อ 3 กาเมสุมิจฉาจารา เวมณี (สิกขาปทสมาธิยามิ) เว้นจากการประพฤติดูผิด ในกามทั้งหลาย ศีลข้อ 4 มุสาวาทา เวมณี (สิกขาปทสมาธิยามิ)

ศีลข้อ 4 เว้นจากการพูดเท็จ คำหยาบ หรือพูดส่อเสียด รวมถึงการพูดให้คนแตก สามัคคีกันด้วย

ศีลข้อ 5 สุราเมรยมชชปมาทภูฐานา เวมณี (สิกขาปทสมาธิยามิ) เว้นจากการดื่ม น้ำเมา อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

การปฏิบัติตามหลักการของศีลทั้ง 5 ข้อ มีเป้าหมายให้ตนเองเป็นมนุษย์ มีความ เป็นอยู่ด้วยความสุขอย่างต่อเนื่อง (ปกติ) สมาชิกในชุมชนทุกคนปฏิบัติตามหลักการของศีล 5 สมาชิกทุกคนมีความสุข สังคมมีความสุขต่อเนื่อง บุคคล สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

มีความร่วมมือกระทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจในสังคมร่วมกัน ส่งผลให้เศรษฐกิจชุมชนมีความมั่นคง พึ่งพาตนเองได้

เศรษฐกิจมั่นคงพึ่งตนเองได้

เศรษฐกิจมั่นคงพึ่งตนเองได้ เป็นเป้าหมายของการปฏิบัติตามหลักการของศีล 5 โดยการดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชนมีการปฏิบัติตามหลักการของศีล 5 ได้ครบสมบูรณ์ และบางแห่งมีการปรับประยุกต์ตามบริบทของชุมชน แต่สภาพผลของการปฏิบัติส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชน เกิดความมั่นคงสามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งในระดับครอบครัวและในระดับชุมชน ในระดับครอบครัวสมาชิกครอบครัวที่ปฏิบัติตามหลักการของศีล 5 มีรายรับน้อย มีรายจ่ายน้อย มีเงินออมสามารถนำเงินออมไปเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มออมทรัพย์ การบริจาคทรัพย์เพื่อสาธารณประโยชน์ของชุมชน ระดับชุมชน สมาชิกในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีเงินออม เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในชุมชน เช่น กลุ่มผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารชุมชน เป็นต้น ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในชุมชน พึ่งพาทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน การพึ่งพาทรัพยากรจากภายนอกมีน้อย ความมั่นคงทางเศรษฐกิจเป็นลักษณะของการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ชีวิตดำรงอยู่ได้ เกิดวัฒนธรรมวิถีพุทธ นำมาส่งเสริมกิจกรรมทางการท่องเที่ยว สร้างรายได้ทางเศรษฐกิจเข้าสู่ชุมชน ผลของการพึ่งพาตนเอง สร้างเศรษฐกิจชุมชนที่มั่นคงเป็นค่าเป้าหมายที่สะท้อนการปฏิบัติตามหลักการของศีล 5 ได้ สามารถนำมากำหนดเกณฑ์เป้าหมายวัดความพึงพอใจต่อเศรษฐกิจชุมชน

เกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมไทยตามหลักศีล 5

การดำเนินชีวิตของชุมชนตามหลักศีล 5					
การดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕ สมบูรณ์	← รูปแบบการดำเนินชีวิต → ของชุมชน ศีล 5		การดำเนินชีวิตตามหลักศีล 5 แบบปรับประยุกต์		
การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินชีวิตตามหลักศีล 5					
เป้าหมายการ ดำเนินชีวิต	องค์ประกอบ ศีล 5	ผลการปฏิบัติ เฉพาะบุคคล	ผลการ ปฏิบัติ ภาพรวม สังคม	ผลสะท้อน ทาง เศรษฐกิจ ชุมชน	การ กำหนดค่า เป้าหมาย
การประเมินผลการดำเนินชีวิตตามหลักศีล 5					
เป้าหมายการ ดำเนินชีวิต ทำได้/ทำ ไม่ได้	องค์ประกอบ ศีล 5 ปฏิบัติครบ/ ไม่ครบ	ผลการปฏิบัติ เฉพาะบุคคล มีความสุข/ ไม่มีความสุข	ผลการ ปฏิบัติ ภาพรวม สังคม มีความสุข/ ไม่มีความสุข	ผลสะท้อน ทาง เศรษฐกิจ ชุมชน พอใจ/ไม่	การ กำหนดค่า เป้าหมาย ค่ามาก/ค่า น้อย

			ไม่มีความสุข	พอใจ	
ภาพสะท้อนชุมชนศีล 5					
การดำเนินชีวิตของชุมชนในอดีต		การดำเนินชีวิตของชุมชนในปัจจุบัน		การดำเนินชีวิตของชุมชนในอนาคต	
เบียดเบียน	ไม่สงบสุข	เบียดเบียนน้อย	สงบสุข		
พึ่งพาตนเองน้อย	ความขัดแย้ง	พึ่งพาตนเอง	ความขัดแย้งน้อย		

5. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) รัฐบาลควรส่งเสริมให้ชุมชนมีการปฏิบัติตามหลักศีล 5 การสนับสนุนชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ต่อยอดกิจกรรมที่ชุมชนได้ริเริ่มให้เกิดการปฏิบัติตามนโยบายหมู่บ้านศีล 5 อย่างต่อเนื่อง

2) หน่วยงานภาครัฐควรนำผลการปฏิบัติตามหลักการของศีล 5 นำมาเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายเชิงปฏิบัติการให้เกิดการส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ แก่ชุมชนให้เกิดการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านศีล 5 อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) หน่วยงานสาธารณสุข องค์การภาครัฐและเอกชน ควรจัดโครงการส่งเสริมต่อยอดโครงการหมู่บ้านศีล 5 ในพื้นที่ให้มีการขยายโครงการที่หมู่บ้านศีล 5 ริเริ่ม มีการปฏิบัติการที่เข้มแข็งนำไปสู่การประยุกต์ใช้ทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ ความมั่นคงของชุมชนในมิติต่าง ๆ

2) ชุมชนควรจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับหมู่บ้านศีล 5 และเมื่อโครงการเข้มแข็งมีการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดการสนับสนุนโครงการอย่างต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) การศึกษาเส้นทางเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานรากหมู่บ้านศีล 5 วัด โรงเรียน
- 2) การศึกษานวัตกรรมหมู่บ้านศีล 5 ความเชื่อมโยง ความสุข สังคม เศรษฐกิจของชุมชนต้นแบบ 4.0

เอกสารอ้างอิง

- โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.sila5.com>, สืบค้น วันที่ 2 ตุลาคม 2558.
- ธีรยุทธ พึ่งเทียร. สถิติเบื้องต้นและการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุทรไพศาล, 2545.
- บวรศักดิ์ อวรรณโณ. ความขัดแย้งในประเทศไทย: สาเหตุ ผลกระทบ และ ทางแก้. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.oknation.net> [12 มีนาคม 2559].
- ประกอบ กรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์, 2542.
- ชาญ เชาวน์ ไชยานุกิจ. เดลินิวส์ 7 วันอันตราย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.dynews.co.t> [12 มีนาคม 2559].
- ศิริพร จีรวัฒน์กุล. การวิจัยเชิงคุณภาพด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ. กรุงเทพมหานคร: วิทยพัฒน์, 2552.
- สุวรีย์ ศิริโกศาภิรมย์. การวิจัยทางการศึกษา. ลพบุรี: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์สถาบันราชภัฏเทพสตรี, 2546.